

Pápai Páriz Ferenc

PAX CORPORIS

Valamint hogy minden közbenvetés és minden ide s tova való kapdosás nélkül Istenhez kell folyamodni egyedül ott, ahol a rendes eszköz megfogható és a nyavalya szokatlan és az Istennek rendkívül való ostora, minémű vala a Dávid idejébeli pestis: úgy bizony ellenben mind istenkésértőnek, mind maga veszedelmének akarva való okának méltán mondhatjuk azt, aki azt feltévén, hogy az Isten egyedül elégséges lévén minden nyavalyáknak gyógyítására, arra nézve az eszközt, melyekre szert tehetne, vakmerőképpen elmúlatja. Meg kell annak éhhalni, aki, nem akar dolgozni, ahhoz bízván, hogy az ő munkája és szorgalmatossága nélkül is az Isten, aki az égi madarakat táplálja és a mezőnek liliumit ruházzá, gondot viselhet órára. Azt mondotta régen Hesiodus. hogy: a jó szántó vető embernek, mikor Istennek könyörög, a keze az eke szarvát tartja.

Ördög tanácsa ez: Ha Istennek fia vagy, ereszkedjél le a templomról, megőriznek az angyalok! Akinek esze vagyon, ahhoz való bízásban grádi, csat vagy lajtorját keres. Aki csudatétel által való orvosoltatást vár akkor, mikor keze között vagy keze ügyében vagyon a rendes és szabados eszköz, vétkezik az Istentől mutatott bölcs rend ellen. Nevetjük a pogányokat, akik minden nyavalyához külön-külön való gyógyító istent szabtanak, mely miatt az orvosoknak nem volt mit művelniük.

Bizonyos dolog az, hogy azok a külső eszközök, melyekkel Isten élt sokszor a csudatétellel való orvoslásokban, magok természeti erejekkel nem munkálkodtanak, de legalább nem ellenkeztenek természetek szerint a nyavalyának orvoslásával, egyszóval nem voltak kártévő eszközök. Mert azokkal való élés ugyancsak megfelelt a jó végnek, ha szintén azt oly hathatósan és készen nem segíthették is, mint maga az isteni csudatétel és erő. A pusztában a kígyómarás ellen Isten érc kígyót emeltetett fel: tudjuk pedig, hogy az ércben természeti erő is vagyon a mérges marások ellen. A Krisztus, ama vakon született embert akarván gyógyítani, nem kapa akármi sárt elő, hanem a maga nyálával csinála porból sárt s azzal kené meg anna szemeit. Igaz dolog, hogy ennek lelki értelme is volt, jelentvén, hogy a lelki szemnek vakságában nincsen jobb szemgyógyító ír a Krisztus szájából kijövő bezédnél. De az is való dolog, hogy az ember éh nyála igen jó a szemnek sok nyavalyáiban.

Ferenc Pápai Páriz

PAX CORPORIS

Dunque, ci si deve rivolgere a Dio senza intervenire e senza sapere dove sbattere la testa unicamente quando il solito mezzo viene a mancare e quando si tratta di una malattia sconosciuta, oppure di uno straordinario flagello di Dio, come poteva essere la peste al tempo di Davide; al contrario, giustamente, la motivazione sia di chi Dio va tentando sia di chi cerca il proprio pericolo, nasce meritatamente dalla supposizione che per guarire da ogni malattia basti avere unicamente Dio, perciò si preferisce rischiare e trascurare gli eventuali mezzi eventualmente a disposizione. Deve morire di fame chi si rifiuta di lavorare, in quanto spera che quel Dio che nutre gli uccelli dei cieli e veste i gigli della campagna, provvederà anche per lui, senza che ci metta il suo impegno personale e senza usare la propria diligenza. Molto tempo fa Hesodius disse: un buon aratore-seminatore tiene le mani sulle corna del bue anche mentre va supplicando Dio.

Solo il diavolo consiglia una cosa del genere: se tu sei Figliuolo di Dio, buttati giù dal tempio, gli angeli ti porteranno sulle loro mani! Chi possiede un po' di senno, e ha fiducia in esso, andrà a cercare i gradini o la scala. Chi si aspetta guarigione mediante un miracolo, pur avendo il mezzo giusto e gratuito alla portata delle sue mani, commette peccato contro l'ordine saggio stabilito da Dio. Noi deridiamo i pagani che avevano creato un Dio per ogni loro malattia, cosicché i loro medici avevano un bel niente da fare.

È cosa certa che i mezzi esterni, di cui Dio si serviva spesso nelle medicazioni attraverso il miracolo, non erano efficaci per la loro propria facoltà naturale ma quantomeno con la loro natura non contrastavano la medicazione della malattia, vale a dire non erano mezzi nocivi. Il buon fine ne giustificava l'utilizzazione, benché non avessero la stessa efficacia e prontezza di un miracolo e della stessa forza divina. Nel deserto, contro il morso della vipera, Dio fece innalzare un serpente di rame: ora sappiamo che il rame possiede già in sé una forza naturale contro i morsi velenosi. Cristo, volendo guarire l'uomo cieco nato, non utilizzò del fango qualsiasi bensì del fango mescolato alla propria saliva dalla polvere, e con questo unse poi gli occhi di lui. È cosa vera che ciò aveva anche un senso spirituale e intendeva significare che nella cecità spirituale non c'è migliore rimedio per gli occhi dei discorsi usciti dalla bocca di Gesù. È altresì cosa vera che la saliva dell'uomo è veramente benefica per le numerose malattie degli occhi.